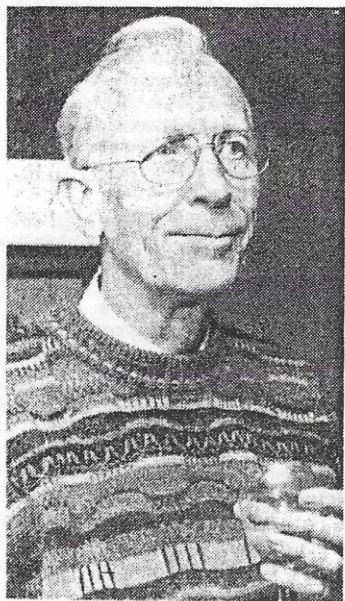

Inwoners Drogeham kregen achternamen in 1811.....

(voor het merendeel)

De achtergrond van deze publicaties is om bij de lezers belangstelling op te wekken voor het doen van stamboomonderzoek. Mocht u interesse hebben voor een dergelijk onderzoek, dan kunt u hulp en advies krijgen bij de Stichting Oud-Achtkarspelen. Ook is het mogelijk om in bepaalde gevallen gratis een beperkt onderzoek te laten doen.

Voor informatie kunt u zich wenden tot de heer D.R. Wildeboer, De Hoefslag 26, 9285RV Buitenpost, secretaris van bovengenoemde stichting, tevens samensteller van dit artikel. Het telefoonnummer is: 0515-541920.

D. Wildeboer
(foto Menno v.d. Grift)

Dit is het zevende artikel in de reeks, dat betrekking heeft op de aangename familienamen of achternamen in de dorpen van de huidige gemeente Achtkarspelen. Deze maal is Drogeham aan de beurt. Wanneer uw voorouders hier in 1811 woonden, komt u wellicht namen tegen die nog steeds in de familie voorkomen.

Nu eerst een aantal bijzonderheden uit de geschiedenis van Drogeham. Hoe zou het dorp aan zijn naam zijn gekomen? Met "ham" wordt een gebied aangeduid, dat opvalt door zijn hoogte. De letterlijke betekenis is: de

woerd "nam" schijnt uit de Oudfriese taal te komen en komt ook in plaatsnamen buiten de provincie voor, zoals in Blijham en Den Ham. De bewoners van dit gebied hadden in vroegere eeuwen veel te lijden van overstromingen. De Lauwerszee kwam hier met gemak bij stormweer aan toe. Een oud verhaal is dat het kerkhof van Drogeham even hoog zou zijn dan de toren van Kollum. Dit klopt natuurlijk van geen kant, maar het is wel een bewijs dat de hoogte van het kerkhof in het oog sprong.

De belastingregisters uit 1749, de Quotisatiekohieren, geven bijzonderheden over de bevolking van Drogeham. In dat jaar woonden er 94 gezinnen met in totaal 335 personen. Van de 31 belastingplichtigen, die meer dan 25 caroliguldens moesten betalen, hadden negentien het beroep van boer. Bij één van deze boeren werd in het kohier aangetekend "beesten verloren". Misschien aan de veepest?

In de vorige eeuw werd in Drogeham nog tweemaal per jaar een grote veemarkt gehouden. Er werden veel lichte "wâld- en heidebeestjes" aangevoerd, waardoor volgens de schrijver Hepkema de uitdrukking "It is gjin Droegehammer" is ontstaan, die iemand gebruikte als men zijn koe te laag schatte. Het kunstwerk in de omgeving van de kerk, met een aantal magere koeien, is aan deze veemarkten nog een herinnering.

De toren van de Hervormde kerk is in de dertiende eeuw gebouwd. De bijbehorende kerk werd in 1876 zo bouwvallig dat afbraak nodig was. Dankzij het advies van Monumentenzorg (het rijk begon zicht eerst in deze tijd met dit soort zaken te bemoeien), werd de kerk in oude stijl opgebouwd. Kerk en toren zijn gelukkig een passend geheel gebleven en "it kin besjen lije".

In vorige eeuwen was landbouw het voornaamste middel van bestaan. De Hamsterakkers waren bekend om hun vruchtbaarheid. Om deze akkers van mest te voorzien hield men schapen, die werden geweid op de heidevelden ten zuiden van het dorp. Er was een vaste reed, waar de herder met de schapen langstrok. Deze naam is bewaard gebleven in "Skiippedrift". De lager gelegen delen langs het Kolonelsdiep werden door de boeren als hooiland gebruikt.

In 1891 werd de Drogehamstervaart gegraven, die verbinding gaf met het Kolonelsdiep. Op deze manier kon ondermeer het mooie "Droegehamster wite sân" uit de zandgravingen bij het dorp worden afgevoerd. In een Leeuwarder Courant uit 1978

vertelt de toen 81-jarige Fokke Hoeksma over deze zandgraverijen. Langs de Drogehamstervaart lagen hoge percelen greide, waar wel een meter of twee zand onder zat.

Woudzand werd veel gevraagd in die tijd, niet alleen in de bouw, maar ook door particulieren. Iedere fatsoenlijke boer en burger kocht jaarlijks een partijtje zand. Het werd ingedweild in de stoepjes en uitgestrooid op het voetpad en de boeren hielden in de wintermaanden het bûthûs er mooi mee. Het was hard werken in deze zandgraverijen. Men stond twaalf uur per dag aan de schop voor een kwartje per uur.

Eén van de namen op onderstaande lijst is Egbert Tjerks Witteveen. Deze was de grootvader van Heerke Witteveen, bijgenaamd "Sterke Jerke". Volgens overlevering kon deze persoon wel 1000 pond tillen en over zijn kracht zijn nog vele verhalen in omloop. Het gymnastieklokaal in Drogeham heeft er zijn naam aan te danken.

De Nicolai's die op zijn lijst voorkomen en vele van de nu nog levende nazaten, zijn afstammelingen van de predikant Atzo Nicolai, die de gemeente van Drogeham diende van 1670-1701.

In 1812 was, als één van de maatregelen van de Franse bezetter, de gemeente Achtkarspelen opgeheven. Hiervoor kwamen drie aparte gemeenten in de plaats met een maire (burgemeester) aan het hoofd.

Drogeham en Harkema vielen onder het bewind van de maire van Augustinusga. Na de tijd van Napoleon (in 1816) werd de oude gemeentelijke indeling in Friesland weer hersteld.

Voor de maire van Augustinusga verschenen 88 personen uit Drogeham, die hun achternaam in een akte lieten vastleggen. Hiervan waren 28 de schrijfkunst niet machtig en waren dus niet in staat hun handtekening te

zetten. De meest gekozen naam was die van "Van der Veen". De achternaam die nu volgens het telefoonboek in het dorp het vaakst voorkomt is De Jong (kwam in 1811 nog niet voor). Het valt op dat veel mensen met dezelfde namen in Drogeham wonen.

Voor een aantal andere dorpen in de gemeente geldt dit ook. Van de achternamen De Haan, Hamstra, Hoeksma, Nicolai, Van der Veen, Veenstra en De Vries, staan er meer dan tien in de telefoonlijst van Drogeham.

De families in deze streek schijnen honkvast te zijn. Of de namen met het woord "ham" erin iets met de naam van het dorp hebben te maken, durf ik niet te beweren. In Harkema zijn er zelfs 40 Hamstra's met een telefoon-aansluiting.

Wie meer wil weten over de geschiedenis van Drogeham, kan ik het boek "De Ham, in doarp op 'e sannen" aanbevelen, dat is geschreven door de heer J. Dotinga, woonachtig in Drogeham. Van ondermeer dit boek heb ik gebruik gemaakt.

Hierna treft u aan een alfabetische lijst van de gekozen achternamen door de inwoners van Drogeham. Het cijfer in de laatste kolom (onder K.) geeft het aantal kinderen aan, die de aangever opgaf. De voornamen van deze kinderen staan ook in de betreffende akte.

Naschrift

Genealogisch onderzoek kunt u ook met behulp van een computer beoefenen. Hiervoor is het programma PROGEN geschreven en kan worden gebruikt op een Personal Computer voorzien van een harde schijf eenheid.

De heer D.K. Miedema, De Ring 40, 9285 SB Buitenpost, geeft u graag hierover inlichtingen. Zijn telefoonnummer is: 0515-543102.

Nr.	Familiennaam	Voornamen	K.
1.	Akkerma	Atze Aukes	3
2.	Alberda	Teeke Alberts	2
3.	Atzma	Wiebren Atzes	-
4.	Berg, van der	Dirk Pieters	4
5.	Bergsma	Aukje Siegers	4
6.	Bijlsma	Hendrik Dirks	7
7.	Boonstra	Albert Harrits	2
8.	Boonstra	Willem Harrits	2
9.	Drijver	Anthoon Etes	2
10.			4
11.	Graaf, de	Johannes Berends wed.	4
12.	Ham, van	Wolter Siebrens wed.	5
13.	Ham, van der	Wietze Pieters	5
14.	Hamstra	Fokke Jans	6
15.	Hansma	Tamme Johannes	7
16.	Heeg, van der	Pieter Jans	1
17.	Heide, van der	Fokke Wiebrens	-
18.	Heide, van der	Sit Ubles	5
19.	Hiemstra	Hedzer Pieters	1
20.	Hoeksma	Fokke Pieters	4
21.	Hoeksma	Jakob Pieters	7
22.	Hockstra	Hendrik Lammerts	-
23.	Hoekstra	Siebe Popkes	2
24.	Hoogsteen	Rienk Henderiks	2
25.	Hoogsteen	Zible Gjalts	-
26.	Jager	Sietze Hendriks	2
27.	Jongsma	Froukjen Fokkes	5
28.	Kylstra	Harmen Harmens	1
29.	Kleinstra	Hendrik Jans	4
30.	Krol	Ludzer Gerrits	7
31.	Kroonmeijer	Jan Freerks	6
32.	Kuipers	Atze Klazes	-
33.	Kuipers	Gerrit Klazes	-
34.	Kuipers	Marten Klazes	-
35.	Laanstra	Baukje Jacobs	2
36.	Ley, van der	Reid Fokkes	-
37.	Meer, van der	Marten Pieters	4
38.	Meulen, van der	Bouwe Hylkes	5
39.	Mieden, van der	Hessel Theunis	3
40.	Minnen, van	Johannes Jans	4
41.	Mosselman	Thomas Bienes	1
42.	Nieuwenhuis	Reitze Jans	7
43.	Nicolai	Mekke Roels	2
44.	Nicolay	Trijntje Alberts	5
45.	Nicolai	Waatze Siemons	5
46.	Ploeger	Jan Kornelis	1
47.	Postma	Jan Jans	1
48.	Posthumus	Elze Elzes	-
49.	Praamstra	Hylke Jilles	6
50.	Rijpma	Sake Jans	9
51.	Rinzema	Theunis Lefferts	5
52.	Scheepstra	Melle Eelzes	5
53.	Schievink	Dirk Hendriks	4
54.	Scheper	Ate Engberts	2
55.	Schouwstra	Jan Ebeles	5
56.	Schoustra	Ulke Ruurds wed.	6
57.	Schuurman	Jaring Jans	7
58.	Sloterdijk	Johannes Eizes	2
59.	Spoelstra	Hendrik Freerks	5
60.	Stel	Sytze Tjeerds	5
61.	Swart, de	Bauke Ruurds	3
62.	Swart, de	Jentje Ruurds	-
63.	Swarts, de	Rinze Tyssens	-
64.	Tuinstra	Ulke Hendriks	-
65.	Vaartstra	Jan Teijes	1
66.	Vaartstra	Jetske Sietzes	3
67.	Veen, van der	Gele Gooitsens	5
68.	Veen, van der	Jakob Jans	1
69.	Veen, van der	Jan Edzes	5
70.	Veen, van der	Sipke Jans	-
71.	Veenstra	Hepke Douwes	1
72.	Veenstra	Louw Gaatzes	2
73.	Veenstra	Mayke Hylkes	4
74.	Venema	Aaltje Sietzes	1
75.	Voest	Feyke Gerrits	6
76.	Wadman	Folkert Wybes dochter	1
77.	Wadman	Haye Douwes	-
78.	Wal, van der	Wietske Geerts	5
79.	Westra	Siebren Willems	3
80.	Wijnsma	Harke Tjeerds	2
81.	Wilkes	Petrus Jakobs	2
82.	Witteveen	Egbert Tjerks	4
83.	Witteveen	Tjerk Jans	1
84.	Woude, van der	Klaas Sierds	3
85.	Woude, van der	Uble Aukes	2
86.	Zandstra	Jochem Roels	2
87.	Zijlstra	Jan Klazes	2
88.	Zijlstra	Wietze Klazes	-